

ORGANISATIE VAN HET TIJDELIJKE VERBLIJF VAN WOONWAGENBEWONERS

Een praktische gids voor lokale overheden

CENTRUM VOOR
GELIJKHEID
VAN KANSEN
EN VOOR RACISME
BESTRIJDING

ORGANISATIE VAN HET TIJDELIJKE VERBLIJF VAN WOONWAGENBEWONERS

EEN PRAKTISCHE GIDS VOOR LOKALE OVERHEDEN

I. INLEIDING

Het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding stelt vast dat de aankomst van woonwagenbewoners in een gemeente nog steeds veel vragen met zich meebrengt. Deze brochure richt zich specifiek naar lokale overheden voor wie het anticiperen en organiseren van het tijdelijke verblijf van woonwagenbewoners tijdens het juiste seizoen een evidentie worden, en wel om volgende redenen:

- » Woonwagenbewoners hebben het recht om met hun gezin op hun traditionele manier te leven. Het dit ontzeggen zou in strijd zijn met het Europese en internationale recht.
- » Door het organiseren van het verblijf van woonwagenbewoners wordt een irrationeel onveiligheidsgevoel en een stigmatisering van die gemeenschappen vermeden. Wanneer ze terrein na terrein en gemeente na gemeente worden weggestuurd, worden gezinnen van woonwagenbewoners de facto beschouwd als personen die voor problemen zorgen en die illegaal op ons grondgebied verblijven.
- » Het organiseren van hun verblijf betekent dat aan de technische aspecten wordt gedacht (afvalophaling, water- en elektriciteitsvoorziening, ...). Dit vermijdt spanningen tussen woonwagenbewoners, omwonenden en gemeentediensten.
- » Het organiseren van het verblijf van woonwagenbewoners betekent ook dat er wordt geluisterd naar de legitieme bezorgdheden van omwonenden rond urbanisme, veiligheid, hygiëne en milieu. Lokale beleidsverantwoordelijken moeten daar een voorbeeldige organisatie en aanpak van een bijzondere situatie tegenover stellen.

Deze brochure somt behalve rechten en plichten van de betrokkenen ook een aantal voorbeelden op van gemeenten die tonen hoe het tijdelijke verblijf van woonwagenbewoners moet worden georganiseerd. Daaruit blijkt dat er enerzijds praktische oplossingen bestaan die spanningen kunnen vermijden en anderzijds, dat situaties die als storend worden ervaren, makkelijk kunnen worden genormaliseerd.

Onder tijdelijk verblijf wordt verstaan: een verblijf dat tot een week of een maand beperkt blijft. Deze brochure heeft het dus niet over residentiële woonwagenterreinen voor een permanente of langdurige vestiging van woonwagenbewoners.

2. WIE ZIJN ZE

WIE ZIJN WOONWAGENBEWONERS?

Typisch voor woonwagenebewoners is dat ze in een mobiele woning wonen waar ze gedurende bepaalde periodes van het jaar in reizen. Deze manier van leven verschilt enigszins van de sedentaire levenswijze van de meeste Belgen of Europeanen. Dit is het vertrekpunt voor een analyse van de manier waarop de overheid het tijdelijke verblijf van woonwagenebewoners in goede banen kan leiden.

Gewoonlijk verblijven tussen 5.000 en 10.000 woonwagenebewoners in België. Ze zijn relatief gelijk verdeeld over Vlaanderen en Wallonië, in Brussel zijn ze met ongeveer 300 à 400.

Naast de populaties die regelmatig op ons grondgebied verblijven zijn er nog woonwagenebewoners die jaarlijks tijdens het reisseizoen (tussen maart en oktober) naar België reizen en die afkomstig zijn uit onze buurlanden Frankrijk, Nederland, Duitsland of Engeland.

OPGELET VOOR VERWARRING TUSSEN... ... WOONWAGENBEWONERS EN ROMA!

Woonwagenebewoners zijn personen die in een woonwagen wonen. Ze kunnen tal van nationaliteiten hebben: Belg, Fransman, Duitser,... Hun wijze van wonen en rondtrekken vergt een specifieke aanpak inzake huisvesting.

Roma zijn hoofdzakelijk afkomstig uit Midden- en Oost-Europa. Ze vormen een taal- en culturele minderheid.

Hoewel de levenswijze van de meeste Roma niet verschilt van de meerderheid binnen de samenleving hebben ze toch specifieke problemen rond verblijfrecht, werk, onderwijs, gezondheidszorg en huisvesting. In tegenstelling tot wat soms wordt gedacht trekt slechts 2% van de Roma rond in Europa.

3. RECHTEN EN PLICHTEN

3.1. WOONWAGENBEWONERS HEBBEN HET RECHT TE LEVEN OP HUN TRADITIONELE LEVENSWIJZE

Het Europese Hof voor de Rechten van de Mens heeft de levenswijze van woonwagenbewoners erkend omdat “het leven in een caravan integraal deel uitmaakt van de identiteit van een zigeuner, aangezien deze minderheid een lange traditie van reizen kent.”¹

Het Hof ging er dus vanuit dat woonwagenbewoners het recht hadden met hun gezin te leven volgens hun traditionele levenswijze en dat de lidstaten de leden van die minderheid niet konden dwingen om er een levenswijze op na te houden die niet met hun traditie strookte.

Door geen rekening te houden met de specifieke levenswijze van woonwagenbewoners maakt de overheid zich dus schuldig aan een vorm van **indirecte discriminatie** tegenover deze populaties. Volgens de antidiscriminatie wetgeving is er namelijk sprake van indirecte discriminatie “wanneer een ogenschijnlijk neutrale bepaling, maatstaf of handelswijze een persoon, die gekenmerkt wordt door een beschermd criterium, bijzonder kan benadelen, in vergelijking met andere personen, tenzij dit directe onderscheid objectief wordt gerechtvaardigd door een legitiem doel en de middelen voor het bereiken van dat doel passend en noodzakelijk zijn”. Lokale overheden die geen rekening houden met de bijzondere realiteit van woonwagenbewoners, zouden deze kunnen benadelen ten opzichte van andere groepen.

.....
1 EHRM, Arrest Chapman vs. Verenigd Koninkrijk.

3.2. VERPLICHTINGEN VOOR DE GEMEENTEN

Een belangrijke opdracht voor de gemeenten is de organisatie van het tijdelijke verblijf van woonwagenebwoners op hun grondgebied. De verplichtingen blijven niet enkel beperkt tot de organisatie van opvang. België moet ook instaan voor zaken zoals toegang tot onderwijs en gezondheidszorg, sociale hulpverlening, ...

Deze brochure geeft een overzicht van een aantal pistes en goede praktijken rond de organisatie van het tijdelijke verblijf van woonwagenebwoners.

Voor het overige dienen de verschillende gemeentediensten hun werk uit te voeren, zoals zij dit doen voor de inwoners van de gemeente.

- » dienst milieu (afvalbeheer,...)
- » dienst werken (installatie van een watervoorziening, sanitair,...)
- » politie (oa. routinecontroles)
- » brandweer (controle van de veiligheid, evacuatie van het terrein in geval van brand,...)
- » dienst cultuur (deelname van gezinnen die dit wensen aan de cultuuractiviteiten in de streek,...)
- » ...

Mandaten en procedures worden het best geformaliseerd via een gemeentereglement. Een voorbeeldreglement zit in bijlage bij deze brochure.

3.3. EVENREDIGE VERPLICHTINGEN

Nog steeds volgens het Europese Hof voor de Rechten van de Mens betekent het eerbiedigen van de traditionele levenswijze van woonwagenebewoners niet dat de overheid buitensporige verplichtingen ten overstaan van woonwagenebewoners op zich moet nemen. Die verplichtingen moeten evenredig blijven. Anticiperen op een feitelijke situatie – mobiliteit van woonwagenebewoners – lijkt evenwel geen buitensporige verplichting maar veeleer een **praktische aanpak** van een concrete situatie.

3.4. PLICHTEN VAN WOONWAGENBEWONERS

Woonwagenebewoners dienen het reglement na te leven van het terrein dat de gemeente tot hun beschikking stelt. Zij zijn verplicht het terrein tijdig te verlaten en netjes achter te laten. Andere gemeentereglementen zijn ook van toepassing op woonwagenebewoners (waarborg voor het terrein, afvalophaling,...). Zoals alle burgers zijn woonwagenebewoners ook onderworpen aan het politiereglement.

4. ORGANISATIE

The background of the slide is a photograph of a sunset. The sky is filled with soft, golden clouds, and the sun is visible as a bright orange circle near the horizon. In the foreground, there are two horizontal lines, likely clotheslines, with several dark clothespins attached to them. The clothespins are silhouetted against the bright sky. The overall mood is warm and serene.

4.1. EEN CONTACTPERSOON PER GEMEENTE

De eerste voorwaarde voor een correcte organisatie van het verblijf van woonwagenebewoners is het aanstellen van een contactpersoon binnen de gemeente. Verder moet men de technische vragen voorzien die bij aankomst van een groep worden gesteld (Op welk terrein kunnen ze terecht? Wat gebeurt er met de afval? Hoe komen ze aan water en elektriciteit? Welke sanitaire voorzieningen zijn er? enz.)

Zo hebben verantwoordelijken meteen een antwoord klaar op vragen en behoeften van woonwagenebewoners, waardoor ze niet met onoverkomelijke noodsituaties te maken krijgen en ze omwonenden kunnen informeren en geruststellen. Deze aanpak zorgt er ook voor dat de problematiek niet alleen wordt benaderd vanuit een veiligheidsoogpunt, wat stereotypen en vooroordelen tegenover woonwagenebewoners alleen maar versterkt.

Enkele goede praktijken

“In Oostkamp moeten woonwagenebewoners eerst contact opnemen met een schepen, mezelf (nvdr: de burgemeester), een contactpersoon of om het even welke vertegenwoordiger van de gemeente. Daarna wordt een verantwoordelijke aangesteld als contactpersoon van de gemeente, meestal is dat de commandant van de brandweer.”

“In Zottegem staat in het reglement op de pleisterplaats dat de mensen op voorhand de contactpersoon moeten verwittigen dat ze gaan komen. Meestal gebeurt dit telefonisch of via e-mail. Maar wie voor de eerste keer komt, heeft het reglement nog nooit gezien natuurlijk. Ze telefoneren dus naar de stad of de burgemeester om een toelating te vragen. Dan geeft de burgemeester dat door aan de politie en de contactpersoon. Zo weten ze wanneer een groep zal toekomen.”

“In **Ottignies-Louvain-la-Neuve** kunnen de aanvragen rechtstreeks worden gemaakt bij de gemeentelijke beambte die verantwoordelijk is voor het dossier, per e-mail of per fax. Er wordt ook contact opgenomen met het Waalse ombudscentrum voor woonwagenbewoners. De gemeente aanvaardt jaarlijks vier verblijven van vijftien dagen, tussen april en september.”

“Als **ombudsvrouw** van de gemeente **Hotton** sta ik in voor het onthaal van de woonwagenbewoners. In principe waarschuwen zij op voorhand, maar soms is dat niet het geval, bijvoorbeeld wanneer zij uit een andere gemeente werden verdreven. In geval van problemen komt de politie tussenbeide. Als er geen probleem werd gesignaleerd, dan begeeft ze zich niet op het terrein.”

“In **Bergen** moeten woonwagenbewoners op voorhand een vergunning aanvragen voor een verblijf op het stedelijke grondgebied. Deze aanvraag moet gericht zijn tot de burgemeester van de stad en de naam bevatten van het hoofd van de groep, de aankomst- en vertrekkedata en het aantal caravans dat meekomt. Het verblijf mag niet langer duren dan vijftien dagen. De gemeentelijke ombudsvrouw voor woonwagenbewoners neemt systematisch contact op met de politie om de aankomst van de groep te verwittigen (en omgekeerd wanneer de ombudsvrouw de informatie niet heeft gekregen).”

“Het dagelijkse beheer van de relaties tussen de groep en de plaatselijke bewoners van **Namen** wordt overgelaten aan de ombudsvrouw. De politie is een partner en verzorgt de preventie en veiligheid. In het reglement is de controle voorzien van alle nummerplaten. Dit is een signaal voor de woonwagenbewoners dat we aandachtig zijn voor het goede verloop van hun verblijf en ook een signaal aan de plaatselijke bewoners dat er toezicht wordt gehouden en zij zich op hun gemak kunnen voelen.”

“In **Gent** moeten de woonwagenbewoners vooraf reserveren bij de beheerder van het doortrekkersterrein. Dit gebeurt hoofdzakelijk telefonisch. Er wordt geen reclame gemaakt want het netwerk van de doortrekkers is zo groot en de familiebanden zo uitgebreid dat de mond-tot-mondreclame zeer vlot verloopt. Bij reservatie wordt de naam van de groepsverantwoordelijke genoteerd en uit hoeveel caravans de groep bestaat. Twee dagen voor aankomst neemt de beheerder contact op met de groep om de reservatie te bevestigen. Indien de groep niet komt opdagen binnen de 24 uur vervalt de reservatie en gaat de plaats naar ‘last minute’ boekingen. Bij aankomst wordt er aan de poort een identiteitskaart per familie gevraagd alsook een waarborg. De nummerplaten van wagens en caravans worden genoteerd evenals de gezinssamenstellingen. Dit alles gebeurt door de beheerder en eenmaal aan alle formaliteiten voldaan is, wordt de groep binnengelaten. Het is essentieel dat er een aanspreekpunt is binnen de gemeente.”

4.2. PROCEDURE BIJ AANKOMST VAN EEN GROEP WOONWAGENBEWONERS

De eerste contacten tussen de groep en de verantwoordelijke van de gemeente zijn essentieel en bepalend voor de manier waarop het verblijf zal verlopen. Het maakt weinig uit of dit eerste contact via de burgemeester, een schepen of een gemeentebtenaar verloopt. Belangrijk is dat het mandaat van deze persoon duidelijk is, dat deze persoon de procedures kent voor het verblijf van woonwagengebewoners, dat hij weet welke diensten hij moet verwittigen en over alle informatie beschikt die hij moet verstrekken. Voorts moet hij met de woordvoerder van de groep duidelijke afspraken maken over de verblijfsmodaliteiten:

- » duur van het verblijf;
- » vereisten rond de staat van het terrein;
- » modaliteiten rond afvalbeheer;
- » modaliteiten rond water-, elektriciteit-, ... voorziening.

Het creëren van een **duidelijk kader** laat gemeentes toe om regels op te leggen en te doen naleven. Woonwagengebewoners hebben hier ook baat bij, omdat ze op die manier makkelijk alle nodige informatie krijgen voor een goede organisatie van hun verblijf.

Maatregelen zoals een **plaatsbeschrijving** bij aankomst en vertrek, de betaling van een waarborg of van een forfait voor het gebruik van het terrein (uiteraard in verhouding tot diensten/uitrustingen/voorzieningen waarover de groep kan beschikken) kan het verblijf verder in goede banen leiden.

Enkele goede praktijken

“In Ottignies-Louvain-la-Neuve wordt de milieudienst verwittigd voor het afvalbeheer (georganiseerd door de plaatsing van containers). Ook de dienst werken wordt gewaarschuwd voor het openstellen van het terrein en de elektriciteitstellers. Ten slotte wordt de politie gewaarschuwd. Voor de watertoevoer bevindt zich buiten

een kraan waar de mensen een waterslang op kunnen aansluiten. Er zijn ook toiletten beschikbaar.

De gemeentelijke beambte die belast is met het dossier maakt bij de aankomst van de woonwagenebewoners een inventaris op, net zoals bij hun vertrek. Er wordt een waarborg betaald. De groep moet ook een overeenkomst ondertekenen en wij dringen aan op een contactpersoon binnen de groep. Dat is niet steeds gemakkelijk. Soms hebben de groepen immers contact met ons opgenomen via een bemiddelaar die niet ter plaatse aanwezig is.

De woonwagenebewoners betalen hun aandeel per dag dat zij op het terrein verblijven. Zij leveren dus een bijdrage. Hierin zijn de kosten inbegrepen. Zij komen dus niet gratis en bovendien zijn zij onderworpen aan het algemene politiereglement.”

“Tijdens de vestiging van de groepen in **Hotton** laten de plaatselijke overheden afvalcontainers plaatsen op het terrein. De stad heeft een procedure opgestart voor de aankoop van containers voor drink- en afvalwater.

Tijdens de vestiging van de groepen informeert de gemeentelijke contactpersoon hen ook over het bedrag van de verblijfsvergoeding, die de kosten voor water, elektriciteit en eventuele sanitaire voorzieningen omvat (20 euro per caravan). De kost voor het huren van de container wordt bijkomend aangerekend.”

“In **Oostkamp** vragen we twee contactpersonen van de groep woonwagenebewoners, zodat we indien nodig contact kunnen opnemen. Er wordt ook gevraagd om bij het verlaten van het terrein te zorgen dat alles weg is, netjes en proper is. Ze krijgen daarover een brief die door hen moet afgetekend worden. Het is een soort charter, ‘contract’ of samenwerkingsovereenkomst. We stellen dat op, ze weten wat erin staat en als ze dat tekenen dan kunnen ze daar verblijven. Er is een dagelijkse vergoeding voorzien voor het hele terrein. Alle voorzieningen zijn inbegrepen in deze prijs.”

“In **Zottegem** is er een reglement voorzien voor het gebruik van het terrein, maar veel mensen kunnen niet lezen noch schrijven, het reglement wordt dus voorgelezen en dan ondertekend.

Water, afval, elektriciteit is ook gereguleerd. Er is een voorziening voor het aftakken van water met verschillende kraantjes. Een elektriciteitskast is ter beschikking met een tiental stopcontacten en verlengkabels die ze aan de caravans kunnen aansluiten. We voorzien ook vuilniszakken die ze één keer per week op een centrale plaats zetten. Ze weten waar ze dat moeten zetten. Een technicus van de gemeente komt dit allemaal installeren en er wordt een kleine vergoeding per dag en per caravan gevraagd. Hiernaast is ook een waarborg voorzien.

De woonwagenbewoners moeten voorkomen dat er nachtlawaai is en zich houden aan de regels van de gemeente. Het terrein moet netjes achtergelaten worden en als er problemen zijn, dan kan de politie tussenkomen.”

“In **Gent** legt de beheerder van het terrein het reglement uit bij de aankomst van de groep. De woonwagenbewoners staan in voor de netheid van de standplaats. Er staan verschillende containers ter beschikking en het sanitair wordt onderhouden door een extern team. Bij het vertrek wordt er per familie een factuur opgesteld dat met de waarborg wordt verrekend.”

“Na melding of signalering neemt de politie van **Houthalen-Helchteren** contact op met een vertegenwoordiger van de woonwagenbewoners. De politie trekt de identiteitsgegevens na en gaat regelmatig kijken of de gemaakte afspraken worden gerespecteerd. Er worden concrete afspraken gemaakt aangaande nutsvoorzieningen, huisvuil, enz. Zij worden verondersteld alles netjes achter te laten en op de afgesproken tijdstippen het huisvuil centraal te plaatsen voor ophaling. Er wordt bij aankomst een waarborg gevraagd waar nadien de kosten voor verbruik van water, elektriciteit en afvalophaling worden afgetrokken.”

4.3. LOCATIES VOOR HET VERBLIJF VAN WOONWAGENBEWONERS

Niet alle gemeenten komen op dezelfde manier in aanmerking voor het verblijf van woonwagenebewoners. Verschillende variabelen spelen daarbij een rol:

- » **duur van het verblijf:** de meeste verzoeken gaan om een verblijf van een week tot een maand;
- » **frequentie:** één keer om de drie jaar voor bepaalde groepen, permanent van maart tot oktober voor andere;
- » **omvang van de groepen:** in een aantal gemeentes gaat het om grote bijeenkomsten (honderden caravans), bij andere om heel kleine groepen (tiental caravans);
- » **periode:** enkel juli-augustus voor sommige, maart tot oktober voor andere;
- » **type terrein:** in bepaalde gemeentes maken groepen afspraken met private eigenaars, in andere wordt systematisch een beroep gedaan op de gemeente;

Niet alle gemeenten hoeven dus een terrein te voorzien dat speciaal is uitgerust voor het verblijf van woonwagenebewoners. Dit is enkel van toepassing op de gemeentes waarop permanent een beroep wordt gedaan en die dichtbevolkt zijn.

Het is wel belangrijk om te weten naar welk terrein/terreinen men een groep die zich in de tijdelijk in de gemeente wil vestigen kan doorverwijzen. Het kan hier gaan om een parking, een boomgaard of een gemeentelijk domein, waarop 12 à 30 caravans terecht kunnen.

Toegang tot water en organisatie van het afvalbeheer moeten altijd worden voorzien, elektriciteit indien mogelijk ook.

Enkele goede praktijken

“In **Oostkamp** hebben we geen echt terrein maar wel een gemeentelijk domein waarop er heel wat mogelijk is. Er zijn parkeerplaatsen, er is water voorzien en het is niet ver van de rijweg. Het is dus een gemeentelijk terrein met parking en sportaccommodatie die goed bereikbaar is, met douches en water. Het is ideaal voor een korte periode maar het kan niet permanent gebruikt worden.”

“In **Ottignies-Louvain-la-Neuve** hebben we een grote boomgaard met aan de ene kant een snelweg en aan de andere kant een brede straat met vier rijstroken. Aan de andere twee kanten liggen straten met huizen. Dit alles bevindt zich vlakbij de oude gebouwen van de Rijkswacht. Tussen elk verblijf moet er een periode zijn dat het terrein leeg is. Aangezien het terrein een boomgaard is, kan de grond nat zijn en dan moeten wij weigeren.”

“Wij hebben verscheidene Franse steden bezocht om te zien hoe de onthaalinfrastuctuur werkt. In Frankrijk zijn gemeentes met meer dan 5000 inwoners verplicht om voor een onthaalplaats te zorgen. In **Namen** hebben we besloten om het terrein te beperken tot 15-20 caravans. Sommigen zullen zeggen dat dit onvoldoende is, maar toch voldoet dit aan bepaalde aanvragen. Elk jaar zijn er ongeveer 40 verschillende groepen die Namen aandoen. De meeste onder hen bestaan uit 15-20 caravans. Elk verblijf is beperkt tot maximum twee weken, om een wisselende bezetting van het terrein toe te laten.”

“Wij beschikken over negen à tien terreinen in de regio. De gemeentes rond **Hotton** hebben een overeenkomst met bepaalde boeren die hun terreinen ter beschikking stellen. Alle terreinen bevinden zich langs het water en zijn betalend.”

4.4. COMMUNICATIE NAAR DE OMWONENDEN TOE

Wanneer een groep op een terrein toekomt, zijn dat plots 20 à 100 personen (afhankelijk van de omvang van de groep) die zich tijdelijk in een buurt vestigen. Het is dus logisch dat omwonenden bezorgd zijn en zich vragen stellen. Gaan ze zich voor onbeperkte duur vestigen? Zullen ze me water vragen? Wat gaan ze met hun vuilzakken doen? Weet de gemeente wel dat ze hier zijn? ...

Het is dus belangrijk om efficiënt te communiceren met de omwonenden om nutteloze spanningen tussen (weliswaar, tijdelijke) burens te vermijden.

Bij aanvang van het seizoen stuurt de gemeente dus best een brief naar de omwonenden om hen te verwittigen dat er mogelijk groepen in de wijk zullen verblijven. In de brief moet vermeld staan dat het om een tijdelijk verblijf gaat en moeten de gegevens staan van de contactpersoon bij wie omwonenden terecht kunnen voor extra informatie. (Zie ook de voorbeeld brief in bijlage)

Enkele goede praktijken

“In Namen hebben we een omzendbrief gestuurd naar alle straten in de nabijheid van het terrein. Hierin delen we mee dat de vestiging van de groep werd vastgesteld. We herinneren eraan dat de stad ervaring heeft in bemiddeling met woonwagengebouwen. We hebben de gegevens van de bevoegde ombudsvrouw meegedeeld en vermeld dat zowel de politie als de reinigingsdienst op de hoogte zijn. Er werd ook vermeld dat er over de verblijfsduur was onderhandeld. Het eerste jaar hebben we dit systematisch gedaan. Daarna hebben wij geen telefoontjes meer gekregen van de plaatselijke bewoners, omdat deze actie hen grotendeels heeft gerustgesteld.”

“In Bergen wordt aan de betrokken plaatselijke bewoners een brief gestuurd om hen te informeren en te sensibiliseren. Voor vragen worden de contactgegevens gegeven van de gemeentelijke ombudsvrouw, bevoegd voor de woonwagengebouwen.”

“In **Gent** organiseren we een informatieavond voor de omwonenden. Hier wordt alles uitgelegd zoals het reglement, de manier van werken, enz. We geven ook de gegevens van de contactpersoon indien mensen een klacht willen neerleggen. Het is belangrijk dat de mensen weten waar naartoe te gaan. Dat je eigenlijk een brugfiguur hebt waar ze naartoe kunnen. Ook de politie kan natuurlijk de klacht ontvangen.”

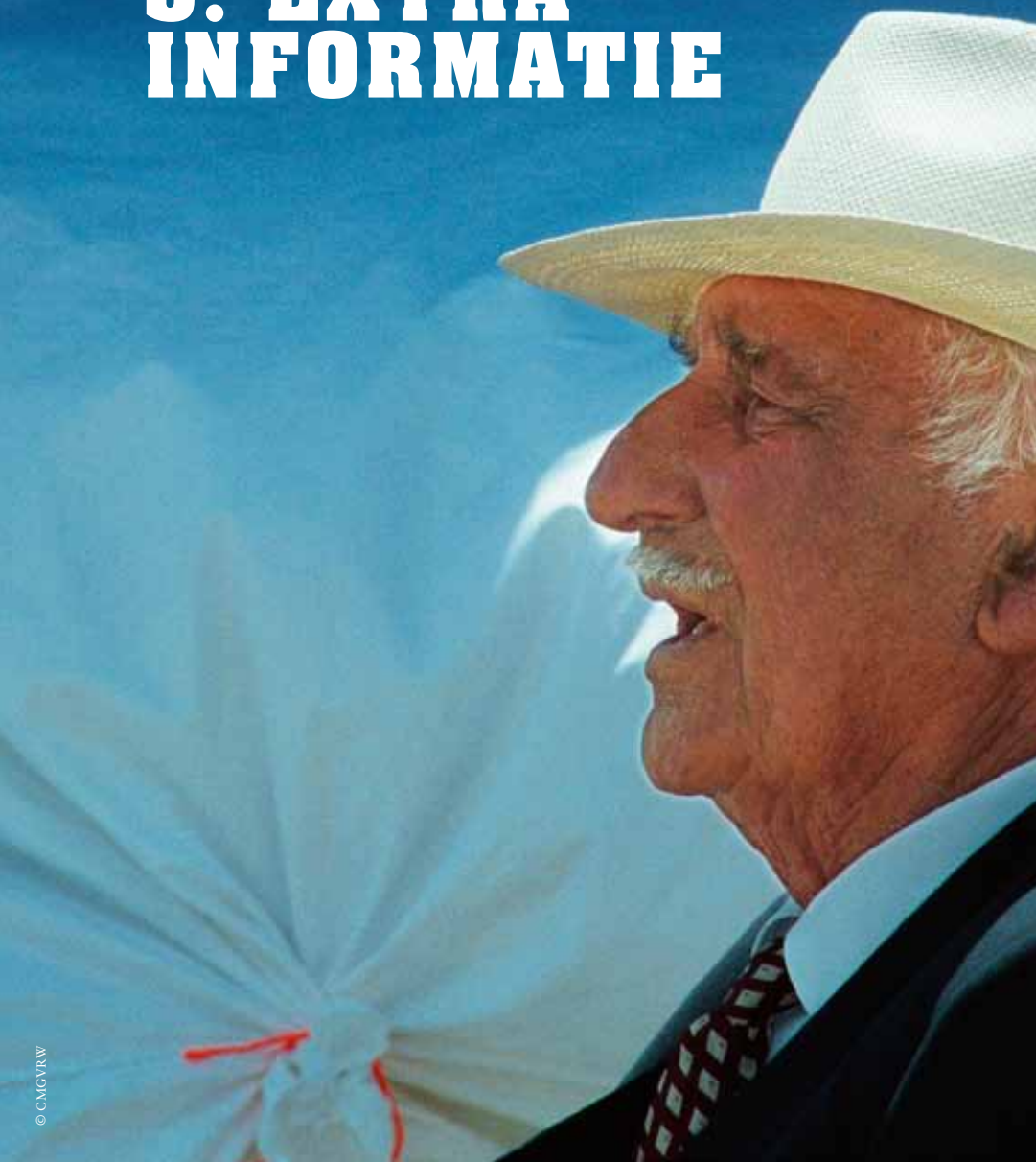

“In **Ottignies-Louvain-la-Neuve** wordt een brief opgesteld en onder de plaatselijke bewoners verspreid. De plaatselijke bewoners worden op de hoogte gesteld van het verblijf van de woonwagenbewoners en kunnen voor elk buurtprobleem, alle lawaaioverlast, verkeershinder, overdreven snelheid contact opnemen met de politie. Zoals alle andere burgers zijn ook de doortrekkers onderworpen aan het politiereglement.”

---

5. EXTRA INFORMATIE

Op de website van Kruispunt Migratie-Integratie kunnen heel wat referentiedocumenten worden ingekeken www.kruispuntmi.be

Waaronder:

- » *Wonen op wielen: woonwagenterreinen aanleggen en beheren, een handleiding*, www.kruispuntmi.be, rubriek 'Woonwagenterreinen/Beheer'
- » *Omzendbrief BB 2010/05 van de Vlaamse minister van Inburgering, betreffende doortrekkersterreinen en pleisterplaatsen voor woonwagengewoners, dd 17 12 2010*, www.kruispuntmi.be, rubriek 'Woonwagenterreinen/Beheer'. In deze omzendbrief vindt u een voorbeeld gemeentereglement een praktische gids voor het voorbereiden van een terrein op de komst van woonwagengewoners.
- » *Courrier circulaire du Gouvernement wallon relatif à l'accueil des Gens du Voyage envoyé chaque année aux communes, CPAS, provinces et zones de police*: <http://cohesionsociale.wallonie.be>, rubriek 'Actions'

Ook op de website www.cmgv.be van het Centre de Médiation des Gens du Voyage et des Roms en Wallonie (CMGVRW) staat heel wat praktische en algemene informatie.

Waaronder :

- » *Guide pratique pour la gestion du séjour temporaire des Gens du Voyage en Wallonie*, rubriek 'Ressources/Publications'
- » *Gérer le séjour temporaire des Gens du Voyage*: www.cmgv.be, rubriek 'Habitat mobile'

ADRESSENLIJST:

Kruispunt Migratie-Integratie vzw

Dirk Beersmans

Vooruitgangstraat 323 / bus 1

1030 Brussel

Tel: 02-205 00 50

F: 02-205 00 60

info@kruispuntmi.be

www.kruispuntmi.be

Le Centre de Médiation des Gens du voyage et des Roms en Wallonie (CMGVRW)

Ahmed Ahkim

Rue des Relis Namurwès, 1

5000 Namur

T +32 (81) 24 18 14

F +32 (81) 85 93 99

gensduvoyage@skynet.be

www.cmgv.be

Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding

Koningstraat 138

1000 Brussel

T 02-212 30 00

F 02 212 30 30

epost@cntr.be

www.diversiteit.be

**De gemeentes die hebben
deelgenomen aan de interviews
die tot deze brochure hebben
geleid zijn ter beschikking voor
meer informatie. U kan ze op de
volgende adressen bereiken:**

Gent

Kristien Vanmarcke

Consulent

Integratiedienst-Departement

Bevolking en Welzijn-Stad Gent

Bezoekadres: Kaprijkestraat

12,9000 Gent

Correspondentieadres: Stadhuis,

Botermarkt 1,9000 Gent

T 09 265 77 07

Kristien.Vanmarcke@gent.be

Zottegem

Frank Vandegheuchte

Verantwoordelijke pleisterplaats,

Zottegem

T 0474 965 117

frank.vandegheuchte@gmail.com

Mons

Habiba Nor

**kabinet van de Schepen voor
Sociale Zaken**

T 065/41 23 70

Habiba.nor@cpas.mons.be

Hotton

Brigitte Moris
 Miroir Vagabond
 Médiatrice Gens du Voyage
 T 084/311946 of 0472/683553
 gensdುವoyage@miroirvagabond.be

Namur

M. le Député-Echevin Maxime PREVOT
 Hôtel de Ville - 5000 NAMUR
 T 081/ 24.69.62
 F 081/ 24.69.69
 Pascale.Vandezande@ville.namur.be

Ottignies-Louvain-la-Neuve

Cecile Lecharlier
 Avenue des Combattants 35
 1340 Ottignies
 T 010/43 78 62
 cecile.lecharlier@olln.be

Oostkamp

**Kabinet van Burgemeester
 Luc Vanparys**
 AC Beukenpark
 Kapellestraat 19
 8020 Oostkamp
 T 050 83 31 08
 burgemeester@oostkamp.be

Houthalen-Helchteren

**Kabinet van Burgemeester
 Alain Yzermans**
 Gemeentebestuur Houthalen-
 Helchteren
 Grote Baan 112 - 3530 Houthalen-
 Helchteren
 T 011 60 06 86
 F 011 60 05 01
 burgemeester@houthalen-
 helchteren.be

BIJLAGES:

BIJLAGE I: MODEL VAN GEMEENTEREGLEMENT VAN HET CENTRE DE MÉDIATION DES ROMS ET DES GENS DU VOYAGE EN WALLONIE

Verblijf van woonwagenbewoners
Model van gemeentelijk reglement

Volgens de aanbeveling van het Comité van Ministers van de Raad van Europa REC 2004/14 over de circulatie en het verblijf van woonwagenbewoners in Europa, moeten de lidstaten het recht om te verblijven toekennen aan woonwagenbewoners.

Een duidelijke procedure laat de gemeente toe om zich voor te bereiden op het verblijf van woonwagenbewoners. Dit laat toe om een aangepaste regeling te treffen die bedoeld is om:

- het verblijf van deze gezinnen, soms met kinderen, te organiseren in omstandigheden die conform de menselijke waardigheid en de mensenrechten zijn.
- Het ongemak vermijden van een niet-georganiseerd verblijf. Dit voor zowel de woonwagenbewoners als de omwonenden en het gemeentebestuur.

Deze procedure is geschreven om het verblijf van woonwagenbewoners te organiseren en te beheren wanneer er geen aangepast terrein voorzien is.

Artikel 1

Het verblijf is toegestaan voor een periode van maximum 15 dagen. Uitzonderingen zijn mogelijk mits uitdrukkelijke toestemming van de Burgemeester.

Elk gezin moet in staat zijn om onmiddellijk te vertrekken indien nodig.

Artikel 2

De gemeente staat in voor het beheer van het gemeentelijk terrein (of privé-terrein op vraag van de eigenaar) die door de woonwagenbewoners wordt gebruikt.

Artikel 3

De gemeente duidt een gemeentelijke afgevaardigde aan als contactpersoon voor de woonwagenbewoners. Deze gemeentelijke afgevaardigde heeft als opdracht:

- om contact te nemen met de groepen die op het gemeentelijke grondgebied verblijven;
- om de woordvoerder van de groep te identificeren;
- om de woordvoerder van de groep op de hoogte te brengen van dit reglement alsook van de praktische modaliteiten voor het afvalbeheer, de eventuele toegang tot water, elektriciteit en sanitair (bijvoorbeeld mobiele voorzieningen);
- om een sereen klimaat van dialoog en communicatie te onderhouden tussen gemeentebestuur, omwonenden en de groepen die in de nabijheid verblijven.

Artikel 4

Er wordt aan elke groep een forfaitaire verblijfsbijdrage gevraagd voor water, elektriciteit, het ter beschikking stellen van publieke toiletten en voor het afvalbeheer.

Artikel 5

§1 Elk gebruiker van het terrein moet de verblijfsplaats, de voorzieningen en het goed nabuurschap respecteren.

Verder moet iedereen:

- de netheid van de plek en van de naaste omgeving onderhouden,
- De voorziene containers gebruiken voor de ophaling van huishoudelijk afval, zich houden aan dit reglement.

Bij aankomst van elke groep woonwagenbewoners wordt een exemplaar van dit reglement overhandigd aan de woordvoerder van de groep.

§2 Het gemeentebestuur is niet aansprakelijk voor diefstal en beschadigde bezittingen van de terreingebruikers.

Artikel 6

De woordvoerder van de groep waarschuwt de contactpersoon van de gemeente minstens 24u op voorhand van het geplande vertrek. Hierna wordt het betreffende terrein gecontroleerd.

Artikel 7

Elk tekortkoming aan de verplichtingen van artikel 4 van dit reglement kan aanleiding geven tot een verwijderingsbevel vanwege de Burgemeester dat, indien dwang nodig is, uitgevoerd kan worden met behulp van de lokale politie.

Artikel 8

Dit reglement wordt ter kennis gebracht van elke groep die op het gemeentelijk grondgebied verblijft.

Artikel 9

Onderhavig reglement treedt in werking na publicatie.

BIJLAGE 2: MODEL BRIEF VOOR OMWONENDEN

Betreft: organisatie van het tijdelijk verblijf van
woonwagenbewoners in uw gemeente

Mevrouw, Mijnheer,

Jaarlijks verblijven tijdelijk verschillende groepen woonwagenbewoners in uw gemeente. We willen u graag informeren over de volgende elementen van het gemeentelijk reglement voor 2011:

- het verblijf van elke groep zal niet langer dan drie weken duren,
- het ophalen van huishoudelijk afval wordt door de gemeente georganiseerd,
- toegang tot water, elektriciteit en sanitaire voorzieningen kan eventueel worden voorzien.

Voor alle praktische vragen kunt u terecht bij .....
....., contactpersoon voor de organisatie van het tijdelijk verblijf van woonwagenbewoners op het gemeentelijke gebied.

Telefoon: .....

Email: .....

Voor elke andere vraag in verband met de situatie van woonwagenbewoners kunt u terecht op de website van het Kruispunt Migratie-Integratie: www.kruispuntmi.be of u kan hen rechtstreeks contacteren op 02-205 00 50 of via mail info@kruispuntmi.be

Hoogachtend,

**Organisatie van het tijdelijke verblijf van
woonwagenebewoners
Een praktische gids voor lokale overheden**

Brussel, mei 2011

Uitgever en auteur:

Centrum voor gelijkheid van kansen en voor
racismebestrijding
Koningsstraat 138, 1000 Brussel
T: 02 212 30 00
F: 02 212 30 30
epost@cntr.be
www.diversiteit.be

Redactie:

Centrum voor gelijkheid van kansen en voor
racismebestrijding

Met dank aan:

Dirk Beersmans (vzw Kruispunt Migratie-
Integratie), Ahmed Ahkim (Centre de Médiation
des Gens du Voyage et des Roms en Wallonie)

Kristien Vanmarcke (Gent), Frank Vandegehuchte
(Zottegem), Marc Barvais (Bergen), Marie
Pirotte (Hotton), Maxime Prévot (Namen),
Cécile Lecharlier (Ottignies-Louvain-la-Neuve),
Luc Vanparys (Oostkamp) en Alain Yzermans
(Houthalen-Helchteren)

Vertaling: Dice

Grafisch concept en opmaak: d-Artagnan

Drukker: Perka

Fotografie: Dominique Pâques / CMGVRW

Verantwoordelijk uitgever:

Jozef De Witte, directeur van het Centrum voor
gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding

Cette brochure est également disponible en
français.

U kan deze brochure integraal downloaden
op de website van het Centrum voor gelijkheid van
kansen en voor racismebestrijding:
www.diversiteit.be

U kan deze ook bestellen:

telefonisch: 02-212 30 00
per email: epost@cntr.be

Deze brochure werd gedrukt op FSC-papier /
SGS-COC-004434 / FSC-mixed

Het Centrum juicht de verspreiding van kennis toe,
maar dringt aan op respect voor de samenstellers
en auteurs van alle bijdragen in deze publicatie.
Gebruik van teksten uit deze publicatie als
informatiebron is enkel toegestaan met vermelding
van de auteur en de bron.

De gehele of gedeeltelijke reproductie, verkoop,
publicatie, aanpassing van de teksten, foto's,
tekeningen of andere auteursrechtelijk beschermde
elementen in deze publicatie is niet toegelaten
zonder de voorafgaande schriftelijke toelating van
het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor
racismebestrijding.

Voor gebruik van het beeldmateriaal dient contact te
worden opgenomen met het Centrum of rechtstreeks
met de copyrightgebruiker vermeld in het colofon.